

Lindha Makne
Kvalitets- och myndighetschef
lindha.makne@trelleborg.se
0410-73 43 31

Revisionen Trelleborgs kommun

Svar på revisionsrapport Granskning av samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser

Bakgrund

Revisorerna i Region Skåne har uppdragit till Helseplan Consulting Group AB att genomföra en granskning av samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser. Syftet är att bedöma om det finns en ändamålsenlig samverkan mellan Region Skåne och Skånes kommuner kring barn och unga med behov av samordnade insatser i enlighet med lagar och gemensamma regelverk.

Granskningen har genomförts mellan oktober 2020 och februari 2021. Granskningsarbetet har genomförts dels genom dokumentgranskning, semistrukturerade djupintervjuer samt digitala enkäter. Revisionsrapporten omfattar Trelleborgs kommun och granskningen avser bildningsnämnden samt socialnämnden.

Dokument som har granskats innefattar bland annat reglementen, protokoll, delårsrapporter, lokala överenskommelser, samverkansavtal och uppdragsbeskrivningar. Intervjuer har genomförts med representanter från Region Skånes förvaltningar, representanter från medlemsorganisationen Skånes Kommuner samt brukarorganisationer. I Trelleborgs kommun har intervjuer med representanter från bildningsförvaltningen och socialförvaltningen genomförts. Digitala enkäter har skickats ut till presidierna (ordförande och vice ordförande) i ansvarig styrelse eller nämnd inom respektive kommun samt inom Region Skåne. En enkät har också skickats ut till respondenter i kommunens och Region Skånes verksamheter som arbetar med barn och unga (0-17 år).

Trelleborgs kommuns revisorer önskar svar på om bildningsnämnden håller med om vad som framkommit i granskning och de rekommendationer som lämnas, vilka åtgärder som i så fall kommer att vidtas och när åtgärderna kommer att vidtas.

Revisionsrapportens bedömning av nuläget

I rapporten framkommer att det till viss del finns en ändamålsenlig samverkan mellan Region Skåne och Trelleborgs kommun kring barn och unga med behov av samordnade insatser i enlighet med lagar och gemensamma regelverk.

Ansvarsfördelningen är till viss del tydlig, men eftersom det uppstår oklarheter avseende insatser för barnet/ungdomen bedöms den inte ändamålsenlig.

Samordnade individuella planer (SIP) upprättas till viss del i enlighet med gällande lagstiftning och gemensamma regelverk men skolans mandat är otydligt för samverkansaktörer inom kommunen och inom Region Skåne. Det finns ett behov av informations- och utbildningsinsatser inom förvaltningarna och inom den politiska organisationen. Vidare bedöms den interna kontrollen endast till viss del vara tillräcklig och att tydliga kvantitativa och kvalitativa mått för att följa upp samverkan saknas.

Revisionsrapportens rekommendationer

Revisionen rekommenderar

- att bildningsnämnden och socialnämnden säkerställer att medarbetarna i respektive förvaltning erhåller kontinuerlig utbildning i överenskommelser, riktlinjer och rutiner.
- att bildningsnämnden samt socialnämnden uppdrar åt respektive förvaltning att i lämpliga forum för samverkan med kommunala och regionala aktörer informera om respektive verksamhet. Detta i syfte att skapa ökad förståelse mellan samverkande aktörer för att möjliggöra lärande organisationer.
- att bildningsnämnden och socialnämnden säkerställer att berörda förvaltningar skapar förutsättningar för att enskilt och gemensamt implementera arbetssätt och rutiner som leder till att samordnad individuell plan (SIP) upprättas, följs upp och avslutas för barn och unga med behov av samordnade insatser.
- att bildningsnämnden och socialnämnden fastställer och följer upp kvalitativa mål avseende samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser i kommunens interna kontrollplan samt kommunicerar detta till berörda förvaltningar.

Bildningsnämndens synpunkter

Bildningsnämnden arbetar aktivt för att samtliga elever ska ha tillgång till och möjlighet att tillgodogöra sig en kvalitativ undervisning, samt för att skapa förutsättningar för en god psykisk och fysisk hälsa bland barn och unga. Som en del i detta samverkar bildningsförvaltningen regelbundet med socialförvaltningen, barn- och ungdomshabiliteringen samt barn- och ungdomspsykiatri i Trelleborg. Samverkan sker på olika nivåer i organisationerna och i olika fora.

Rekommendation:

- **att bildningsnämnden och socialnämnden säkerställer att medarbetarna i respektive förvaltning erhåller kontinuerlig utbildning i överenskommelser, riktlinjer och rutiner.**

Bildningsnämnden delar revisionsrapportens rekommendation att medarbetare ska erhålla kontinuerlig utbildning i överenskommelser, riktlinjer och rutiner inom det för revisionen aktuella området. Det är bildningsnämndens bedömning att respektive profession inom förvaltningen har god kunskap om de

samverkansöverenskommelser, riktlinjer och rutiner som är gällande inom respektive ansvarsområde. Bildningsnämnden gör dock bedömningen att kunskapen om övergripande överenskommelser och riktlinjer kan öka i verksamheten.

I samband med den organisationsutveckling inom bildningsförvaltningen som träder i kraft vid halvårsskiftet 2021 genomförs under hösten 2021 en informations- och utbildningssatsning för rektorer och biträdande rektorer, där samverkan mellan elevhälsan och andra aktörer, överenskommelser samt riktlinjer och rutiner för samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser är en del. Genomförda insatser ska återrapporteras till bildningsnämnden senast december 2021.

Rekommendation:

- **att bildningsnämnden samt socialnämnden uppdrar åt respektive förvaltning att i lämpliga forum för samverkan med kommunala och regionala aktörer informera om respektive verksamhet. Detta i syfte att skapa ökad förståelse mellan samverkande aktörer för att möjliggöra lärande organisationer.**

I revisionsrapporten konstateras att ansvarsfördelningen avseende samordnade insatser för barn och unga tydligt framgår i överenskommelser samt rutinbeskrivningar, samtidigt som det finns brister som bottnar i okunskap om vad andra aktörer har mandat att göra inom sitt uppdrag. Vidare konstateras att ansvarsfördelningen gentemot barn- och ungdomspsykiatrien upplevs som otillfredsställande. Utifrån att barn- och ungdomspsykiatrien inte kan tillgodose behovet sätter kommunen in stödinsatser för att barn och ungas mående inte ska försämrats ytterligare.

Bildningsnämnden är enig i slutsatsen i rapporten om att kunskapen om övriga aktörers uppdrag och handlingsutrymme behöver stärkas. Det finns en bristande kunskap om vilka konsekvenser ett beslut fattat i en verksamhet får i en annan, och vilka insatser respektive aktör kan erbjuda. I detta sammanhang vill bildningsnämnden dock lyfta fram det utvecklingsarbete som redan pågår. Bildningsnämnden är ansluten till *Lokal överenskommelse mellan Region Skåne barn- och ungdomspsykiatri Malmö-Trelleborg, barn- och ungdomshabiliteringen Trelleborg och Trelleborgs kommun rörande samverkan kring personer under 18 år med psykisk funktionsnedsättning/psykisk sjukdom samt barn och ungdomar som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa*, senast reviderad 2021. Denna överenskommelse bygger på *Ramöverenskommelse om samverkan mellan Region Skåne och Skånes kommuner gällande personer med psykisk funktionsnedsättning samt barn och ungdom som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa*. Syftet med överenskommelsen är att slå fast parternas gemensamma avsikt att bedriva och utveckla samverkan och samarbete mellan kommun och regionala verksamheter, som vänder sig till ovan definierad målgrupp.

Inom ramen för den lokala överenskommelsen samlas enhets- och avdelningschefer från berörda förvaltningar inom kommunen och verksamheter inom Region Skåne i en styrgrupp med syfte att samverka för att öka förståelsen för respektive verksamhet, samt identifiera överlappande ansvars- och

utvecklingsområden. Till styrgruppens arbete är det kopplat en arbetsgrupp med representanter från verksamheterna.

Gemensamma insatser för att öka kunskapen kring till exempel rutiner kring SIP och orosanmälningar har tidigare genomförts med personal från bildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Vidare har tjänstepersoner från bildningsförvaltningen och socialförvaltningen tillsammans tagit fram en rutin för hur förvaltningarna gemensamt ska hantera situationer där barn under en period inte kan delta i sin ordinarie skolgång, *Rutin för samverkan mellan bildnings- och socialförvaltningen i frågor kring skolplikt, rätt till utbildning och skolplaceringar*. Syftet med rutinen är att skapa tydlighet när det gäller förvaltningarnas olika roller samt säkerställa en likvärdig hantering i frågor som gäller barn som är i behov av socialtjänstens stöd. Arbetet fortsätter inom den lokala överenskommelsen med andra områden där ingående aktörers uppdrag överlappar.

Bildningsnämndens bedömning är således att det redan pågår ett utvecklingsarbete inom detta område, och att det bör fortsätta i enlighet med den lokala överenskommelsen.

Rekommendation:

- **att bildningsnämnden och socialnämnden säkerställer att berörda förvaltningar skapar förutsättningar för att enskilt och gemensamt implementera arbetssätt och rutiner som leder till att samordnad individuell plan (SIP) upprättas, följs upp och avslutas för barn och unga med behov av samordnade insatser.**

I socialtjänstlagen och i hälso- och sjukvårdslagen finns likalydande bestämmelser om att kommun och region ska upprätta en SIP när en enskild har behov av insatser som behöver samordnas mellan olika myndigheter. Skolan nämns inte i lagstiftningen vilket innebär att det inte finns en lagstadgad skyldighet för skola att initiera en SIP, eller för övriga aktörer att delta. Skolan har dock en tydlig roll inom ramen för en SIP när det gäller barn och unga. I den lokala överenskommelsen har skolan också givits möjligheten att initiera till en SIP. Bildningsnämnden bedömer att kunskapen om att också skolan har givits denna möjlighet är god hos övriga aktörer. Bildningsnämnden ser dock ett behov av bättre insikt och förståelse för varandras verksamheter för att utveckla SIP till ett mer fokuserat möte utifrån individens behov av samordnade insatser. Kvaliteten och resultatet av en SIP försämras markant när deltagare inte är insatta i barnets behov eller har mandat att besluta om insatser.

Det är bildningsnämndens bedömning att då en SIP initierats av skolan är barnet och vårdnadshavare involverade i upprättandet, och att insatserna följs upp på ett ändamålsenligt vis. En utmaning uppstår då nyckelpersoner från andra aktörer av organisatoriska skäl inte kan delta, eller anser att de inte har skyldighet att delta. Resultatet är en SIP som inte är behovsanpassad eller är av låg kvalitet.

Bildningsförvaltningens analys av utvecklingsområden kopplade till SIP visar att de inte alltid används som är avsett och att det inte alltid är tydligt för andra aktörer varför de kallas till SIP av skolan. Bildningsnämnden ser därför ett behov av att bildningsförvaltningen säkerställer att rektorer och biträdande rektorer har god

kunskap om vad en SIP är, hur den ska användas samt vilka insatser som respektive aktör kan erbjuda utifrån barnets behov.

Bildningsförvaltningen planerar en utbildningsinsats hösten 2021, riktad till rektorer och biträdande rektorer, kring elevhälsan där samverkan med andra aktörer, överenskommelser samt riktlinjer och rutiner för SIP ingår. En del i detta är också att bjuda in representanter från andra aktörer för att informera om deras verksamhet samt vilka förväntningar de har inför en SIP. Genomförda insatser ska åiterrapporteras till bildningsnämnden senast december 2021.

Rekommendation:

- **att bildningsnämnden och socialnämnden fastställer och följer upp kvalitativa mål avseende samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser i kommunens interna kontrollplan samt kommunicerar detta till berörda förvaltningar.**

Enligt den lokala överenskommelsen ska brister i samverkan i första hand hanteras av de närmaste cheferna som ansvarar för att komma fram till en gemensam lösning. Detta ska sedan återkopplas till berörda parter via styrgruppen, där också avvikelser som inkluderar flera aktörer lyfts. Uppföljning inom ramen för samverkan i enlighet med den lokala överenskommelsen sker årligen, inför revidering av överenskommelsen.

Bildningsnämnden har inte ansett att det föreligger ett behov av kvalitativa mått avseende samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser i den lokala internkontrollplanen för 2021. Ett av bildningsnämndens effektmål för 2021, som framgår i verksamhetsplanen, är att stärka den psykiska hälsan och öka närvaron. Samverkan mellan de i revisionsrapporten ingående aktörerna är inom bildningsnämndens ansvarsområden i de allra flesta fall kopplat till psykisk ohälsa samt omfattande och långvarig frånvaro, där insatser behövs från flera aktörer. 2020 initierades ett tvärprofessionellt arbete tillsammans med socialförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen kring att minska skolfrånvaron. En målsättning för det fortsatta arbetet är därutöver att säkerställa god kunskap i verksamheten om överenskommelser, fastställda riktlinjer och rutiner avseende samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser. Med väl fungerande rutiner för SIP är den förväntade effekten att närvaron i skolan ska öka.

Bedömningen görs därför att ytterligare mål kring detta i nuläget inte är aktuellt.